

Beslutningsforslag nr. B 163

Folketinget 2024-25

Fremsat den 28. februar 2025 af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om national udbredelse af byggelegepladser

Folketinget pålægger regeringen at indkalde til forhandlinger inden udgangen af 2025 om national udbredelse af byggelegepladser.

Bemærkninger til forslaget

Skrammellegepladserne, som de jo startede med at hedde, blev opfundet tilbage i 1940'erne, og i 1959 skrev Berlingske Tidende – måske lidt kækt – at skrammellegepladsen er Danmarks største bidrag til verdenspædagogikken siden Grundtvig. I dag er der kun få skrammellegepladser tilbage, og de fleste af dem er langt fra så frie, som de var engang. Det gælder i det hele taget børns muligheder for at lege længe uforstyrret, risikofyldt og befriet fra mål og voksenstyring.

Leg spiller en helt afgørende rolle i at bryde med den stigende mistrivsel blandt børn og unge. Når så mange børn og unge i dag har det skidt, er ensomme og udvikler angst og depression, hænger det sammen med et voldsomt skift i vores samfund fra det indrestyrede til det ydrestyrede. For vi er hele tiden på vej til det næste. Vi stræber hele tiden efter ydre præstationer som karakterer, uddannelse og job. Vi har med Trivselskommissionens ord brug for at vende blikket udad mod fællesskabet og det omgivende samfund (»Et dansk svar på en vestlig udfordring – Trivselskommissionens afrapportering«, Trivselskommissionen, februar 2025).

Som Trivselskommissionen skriver, er karakterdannelse en dobbeltbevægelse, der betyder, at fællesskabet må understøtte, at den enkelte på én og samme tid udvikler en række egenskaber – selvregulering, vedholdenhed og tro på egne evner – der er en forudsætning for at kunne trives og for at kunne navigere i livet, og samtidig bibringes en ansvarsfølelse for de små og store fællesskaber, den enkelte indgår i (»Et dansk svar på en vestlig udfordring – Trivselskommissionens afrapportering«, Trivselskommissionen, februar 2025).

Børn og unge danner bl.a. deres karakter ved at spejle sig i voksne, ved at blive givet aldersvarende ansvar og indflydelse og ved at opleve, at de kan håndtere udfordringer og møde omgivelser, der forventer noget af dem. Det forudsætter omgivelser, som børn og unge kan spejle sig i, som giver dem ansvar og indflydelse, og som tror på, at de kan lykkes. Karakterdannelse rummer en dobbelthed mellem ansvaret for sig selv og ansvaret for andre og det fælles. Karakterdannelse indebærer derfor også – ud over en række personlige egenskaber – at blikket vendes udad frem for indad (»Et dansk svar på en vestlig udfordring – Trivselskommissionens afrapportering«, Trivselskommissionen, februar 2025).

Evnen til at vende blikket udad mod fællesskabet og det omgivende samfund anser kommissionen som et vigtigt værn mod mistrivsel. Kommissionen ser karakterdannelse som en del af et dansk svar på en vestlig udfordring med trivselsudfordringer blandt børn og unge og anbefaler derfor, at karakterdannelse skal fylde mere i alle arenaer af børns

og unges liv: i hjemmet, i dagtilbud og skole, i fritids- og foreningslivet og i civilsamfundet (»Et dansk svar på en vestlig udfordring – Trivselskommissionens afrapportering«, Trivselskommissionen, februar 2025).

Anbefalingerne ligger i tråd med forslag til vedtagelse nr. V 108, folketingsåret 2021-22, som Socialdemokratiet, Venstre, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance stod bag: »Folketinget finder, at udfordrende leg er væsentlig for børns udvikling. Den aktive og frie leg er med til at understøtte og stimulere børnenes sociale, følelsesmæssige og kreative kompetencer. Det var her i Danmark, vi opfandt skrammellegepladsen i 1940'erne, men en stigende fokus på sikkerhed er formentlig skyld i, at der ikke er ret mange tilbage«.

Nu er tiden inde til at styrke den ukontrollerede leg med skovbørnehaver og med skrammellegepladserne eller byggelegepladserne, som de oftest kaldes i dag. På byggelegepladserne bestemmer børn selv, hvad de vil lave. De kan udtænke idéer, afprøve materialer, save og hamre. Her er ingen mål, ingen bedømmelse, ingen voksne, der fortæller dem, hvad de skal gøre. Her kan børn og unge lære om sig selv, hinanden, praktisk arbejde og genbrug.

I 2022 blev ovennævnte forslag til vedtagelse nr. V 108, folketingsåret 2021-22, vedtaget med teksten: »Folketinget ønsker derfor at fremme børns muligheder for risikofyldt leg i dagtilbud og skoler og på legepladser, herunder gennem skrammellegepladser, med respekt for retten til selvbestemmelse i de enkelte intuitioner og kommuner.«

Nu er tiden kommet til at følge op med handling.

Forslagsstillerne vil lave en national udbredelse af bemandede byggelegepladser, hvor børn kan bygge, rive ned, kravle højt op, få mudder på knæene og klappe dyr. Forslagsstillerne er stolte af de danske byggelegepladser og ønsker, at børn i hele landet får adgang til dem. Derfor vil vi afsætte midler til at etablere og drive 20 bemandede byggelegepladser fordelt i hele landet, så der ikke er geografisk ulighed.

Økonomi

Forslagsstillerne vil afsætte 100 mio. kr. årligt til en national strategi for udbredelsen af vilde legepladser – svarende til 20 selvejende-, bemandede byggelegepladser.

Radikale Venstre finansierer udbredelsen af byggelegepladser i vores 2030-plan og opfordrer regeringen til at gøre det tilsvarende i regeringens 2030-plan (»Børneløftet – En stærk fremtid starter med de små«, Radikale Venstres Folketingsgruppe, 2024).

Skriftlig fremsættelse

Lotte Rod (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om national udbredelse af byggelegepladser.

(Beslutningsforslag nr. B 163)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.